

METODISKAIS LĪDZEKLIS
BIBLIOTEKĀRIEM

4.

IESAISTES STRATĒGIJAS

Eiropas Savienības
finansēts

AUTORI

- **Mickaela Churchill** ir migrācijas pētniece no Francijas un specializējas bērnu un jauniešu izglītības un sociālās iekļaušanas jautājumos. Savā darbā galveno uzmanību viņa velta migrantu, bēgļu un rasu kopienu integrācijai.
- **Gaya Blom** ir pieredzējusi pasniedzēja un programmu vadītāja, kura daudzus gadus strādājusi ar migrantu grupām Eiropā, Tuvajos Austrumos un Āfrikā.
- **Andrea Foschi** ir valsts skolas bibliotekārs Maurice D'Ocagne pamatskolā Parīzē, Francijā. Viņam ir speciālās zināšanas daudzveidības iekļaušanā un mazaizsargātu jauniešu atbalstīšanā.

REDAKCIJAS KOMITEJA — BIBLIOTĒKAS BEZ ROBEŽĀM

- **Claire Helluin** — LiBri projektu vadītāja — galvenā redaktore
- **Marie Aquili** — pedagoģijas eksperte
- **Nikita Cabaret** — dokumentācijas eksperte
- **Manuella Bittor** — grafiskā dizaina eksperte

GRAFISKAIS DIZAINS

- **Manon Senal**

TULKOJUMS

- **NaTakallam**

ĪPAŠA PATEICĪBA

Īpaši pateicamies LiBri projekta konsorcijam par sākotnējo izpēti un korektūru, kas veikta Itālijā, Francijā, Polijā, Rumānijā un Latvijā: BSF filiālei Itālijā, ANVITA, FRSI, ACV, KISC un EBLIDA.

Tāpat arī pateicamies mūsu zinātniskajiem recenzentiem: Nicolas Cogerino, Véronique Duverger, Marjorie Basuyau un Tiphaine Lemaire.

Šie mediācijas resursi tika izstrādāti LiBri projekta ietvaros, kas ir Eiropas Savienības līdzfinansēta Eiropas iniciatīva un ko vada Bibliotēkas bez robežām (BSF) kopā ar Eiropas organizāciju konsorciju (ACV, ANVITA, BSF filiāli Itālijā, EBLIDA, KISC, FRSI). Šī projekta mērķis ir stiprināt bibliotēku kā iekļaujošu, pieejamu vidi, kurā aktīvi tiek atbalstīti cilvēki ar migrācijas pieredzi.

Izmantojot virkni tematisko metodisko līdzekļu un 50 vietēja līmeņa integrācijas stratēģijas, LiBri nodrošina bibliotekāriem praktiskus rīkus, lai veicinātu izpratni par kultūru, atbalstītu integrāciju un sekmētu kopienu jēgpilnu iesaisti.

Plašāka informācija par LiBri un tā konsorciju ir pieejama vietnē: www.bibliosansfrontieres.org/libri/

Metodiskos līdzekļus iecerēja un izstrādāja BSF, kas kopš 2017. gada strādā pie tā, lai padarītu zināšanas pieejamas visiem. Ar savām solidaritātes iniciatīvām šī organizācija padara kultūru, izglītību un informāciju par spēcīgiem rīkiem izturības, noturības un pilnvērtīgu iespēju veicināšanai. Izmantojot inovatīvus risinājumus, plašu satura bibliotēku, kas pieejama vairāk nekā 27 valodās, un atzītu pieredzi kopienu iesaistē, BSF sasniedz cilvēkus krīzes zonās, attīstības vidēs un reģionos ar dziļu nevienlīdzību vairāk nekā 30 valstīs, tostarp Francijā.

Eiropas Savienības finansēts. Paustie viedokļi un uzskati atspoguļo autora(-u) personīgos uzskatus un ne vienmēr sakrīt ar Eiropas Savienības vai Eiropas Komisijas viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne Eiropas Komisija nenes atbildību par paustajiem uzskatiem.

Akronīmu saraksts

AMIF	Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds
BSF	Bibliotēkas bez robežām
ES	Eiropas Savienība
IFLA	Starptautiskā Bibliotēku asociāciju un iestāžu federācija
IPP	Iekšzemē pārvietotā persona
LiBri	Bibliotēku tīli

IEVADS

Bibliotēku pakalpojumi bieži vien tiek nodrošināti tikai bibliotēku fiziskajās atrašanās vietās. Tāpēc pastāv iespēja, ka dažas migrantu kopienas nekad šos pakalpojumus neizmantos — vai nu tāpēc, ka uzskata, ka bibliotēka nav domāta viņiem, vai arī tāpēc, ka viņus nekad nenasniegs informācija par pieejamajiem pakalpojumiem. Informatīvie pasākumi sniedz bibliotēkām iespēju pārvarēt šos šķēršļus, nodrošinot savu resursu un aktivitāšu pieejamību ārpus to telpām un veidojot aktīvu saikni ar migrantu kopienām, ieskaitot tranzītā esošus migrantus, — proti, cilvēkus, kuriem citādi varētu būt liegta piekļuve šiem resursiem un aktivitātēm.

Par šo metodisko līdzekli

Šajā metodiskajā līdzeklī ir sniegti praktiski norādījumi bibliotekāriem par efektīvām migrantu kopienu iesaistes stratēģijām. Tas ietilpst bukletu sērijā, ko projekta Bibliotēku tilti (LiBri) ietvaros ir izstrādājusi asociācija Bibliotēkas bez robežām (BSF).

Migrantiem ir unikālas vajadzības, kas atšķiras no bibliotēku tipisko apmeklētāju vajadzībām. LiBri projekta mērķis ir palīdzēt bibliotēkām risināt šīs vajadzības, veicinot uz sadarbību vērstu un iekļaujošu vidi. Šis divu gadu projekts, ko līdzfinansē Eiropas Savienība (ES) ar Eiropas Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (AMIF) starpniecību un kas sākas 2024. gada maijā, paredz atbalstīt 50 bibliotēkas visā Eiropā, lai tās varētu uzņemt un iekļaut trimdā esošus cilvēkus. Projekta mērķis ir uzlabot bibliotēku spēju palīdzēt migrantu uzņemšanā un integrācijā.

Lai uzzinātu vairāk par šo iniciatīvu, apmeklējiet vietni <https://www.bibliosansfrontieres.org/libri/>

Šis metodiskais līdzeklis ir strukturēts, pamatojoties uz galvenajām tēmām un resursiem, kas apzināti projekta pirmajā posmā.

SATURS

Ievads	3
Rīku komplekts	7
• GALVENIE JĒDZIENI	8
Ceļā esoši cilvēki, jauniešu iesaiste, uz ģimeni vērsta plānošana	
• 1. RĪCĪBAS JOMA	12
Tranzītā esošu migrantu sasniegšana	
• 2. RĪCĪBAS JOMA	16
Uz ģimeni vērsta plānošana	
• 3. RĪCĪBAS JOMA	22
Jauniešu iesaiste	
• PADOMI UN IETEIKUMI	27
Bibliotekāriem saistībā ar šo tēmu	
• PAPILDU RESURSI	30
Norādes par aktivitātēm	33
• 1. AKTIVITĀTE	34
Informēšana par bibliotēkas pakalpojumiem pagaidu dzīvesvietu centros	
• 2. AKTIVITĀTE	38
Vecāku un bērnu stāstu stāstīšanas darbnīca	
• 3. AKTIVITĀTE	42
Komiksu aktivitāte	
• 4. AKTIVITĀTE	45
Tradicionālo galda spēļu turnīrs	
• 5. AKTIVITĀTE	48
Prasme izgatavot ežus no lietotām grāmatām	
• 6. AKTIVITĀTE	51
Mobilas bibliotēkas izveide	
• 7. AKTIVITĀTE	54
Piedzīvojums ar lasītāja pasi	
• 8. AKTIVITĀTE	57
Bibliotekārs uz vienu dienu (ēnošana)	

RĪKU KOMPLEKTS

GALVENIE JĒDZIENI

Ceļā esoši cilvēki

Ar šo terminu tiek apzīmētas personas vai personu grupas, kas labprātīgi vai piespiedu kārtā šķērso robežas vai pārvietojas valstu robežās¹. Tie ir trešo valstu valstspiederīgie, bēgļi, patvēruma meklētāji, valsts iekšienē pārvietotās personas, migrējošie darba ņēmēji un citi, kas pamet savu izcelsmes vietu, meklējot drošību, iespējas vai stabilitāti.

Migrācijas braucieni bieži vien nav lineāri, un migranti pirms apmešanās kādā vietā uz ilgāku laiku nereti šķērso vairākas valstis. Lai izstrādātu iekļaujošas informēšanas aktivitātes bibliotēku kontekstā, ir svarīgi ņemt vērā ceļā esošu cilvēku, kā arī viņu migrācijas braucienu daudzveidību. Ikvienas personas pieredzi veido tās pārvietošanās cēloņi, juridiskais statuss, sociālā un kultūras izcelsme. Iesaistes stratēģijās nevajadzētu izmantot universālus risinājumus, bet gan atspoguļot dažādās migrācijas realitātes — arī tās, ko piedzīvo tranzītā esoši migranti.

¹ Annick Pijnenburg and Conny Rijken, "Virzoties tālāk par bēgļiem un migrantiem: pārveidojot ceļā esošu cilvēku tiesības", Starptautiskā 23, Nr. 2 (2021. gada 17. februāris): 273–93.

Bērnu un jauniešu iesaiste

Lai bibliotēku programmās iesaistītu bērnus un jauniešus ar migrācijas pieredzi, ir jāīsteno vecumam pielāgotas pieejas, ņemot vērā viņu attīstības, emocionālās un kultūras vajadzības. Roger Hart izstrādātajā konceptā "līdzdalības kāpnēs" ir norādīti dažādi bērnu iesaistīšanās līmeņi, sākot no pasīvas līdzdalības līdz aktīvai, jauniešu virzītai lēmumu pieņemšanai¹. Bibliotēkām ir unikāla iespēja veicināt jauniešu migrantu jēgpilnāku iesaistīšanos, radot vidi un programmas, kurās viņi ir ne tikai aicināti piedalīties, bet arī var stiprināt savas spējas darboties kā līdzradītājiem un lēmumu pieņēmējiem.

¹ Hart Roger A., "Children's Participation: From Tokenism to Citizenship" - UNESCO digitālā bibliotēka, "Nevainīgo esejas", Nr. 4 (UNICEF Starptautiskais Bērnu attīstības centrs (Itālija), 1992. gads).

Lai bibliotēku iniciatīvas būtu patiesi iekļaujošas, tās ir jāpielāgo gados jauno migrantu dzīves posmiem un konkrētajām neaizsargātības problēmām. Vecumam pielāgotas pieejas nodrošina, ka pakalpojumi, saskarsme un vide ir veidota tā, lai ievērotu bērnu tiesības uz drošību, rotaļām, mācīšanos un pašizpausmi, neatkarīgi no viņu juridiskā statusa un valodas prasmju līmeņa.

Iesaistes stratēģijās būtu jo īpaši jāņem vērā dažādās neaizsargātības problēmas, ar kurām saskaras bērni un jaunieši ar migrācijas pieredzi². Pirmais solis šādu stratēģiju izstrādē ir neaizsargātības analīzes veikšana, lai labāk izprastu šo bērnu un jauniešu konkrētās vajadzības, stiprās puses un riskus kopienā. Šis process palīdz nodrošināt, ka informēšanas un iesaistes pasākumi ir ne tikai iekļaujoši, bet arī atbilstoši konkrētajai situācijai, un ka tie tiek dinamiski pielāgoti, ja situācija mainās.

Veidi, kā jēgpilni iesaistīt bērnus migrantus un jauniešus migrantus, ietver:

- jauniešu konsultatīvās padomes, kas sniedz ieteikumus programmu prioritāšu noteikšanā;
- grāmatu krājumus, kas pielāgoti dažādām vecuma grupām un to konkrētajām interesēm;
- koprades darbnīcas telpu un pakalpojumu pārveides ideju ģenerēšanai;
- līdzbiedru vadītus grāmatu klubus un stāstu apļus;
- radošas pašizpausmes programmas, kas veltītas, piemēram, mākslai, mūzikai, kino un teātrim;
- izvērtēšanas un atgriezeniskās saites mehānismus, kas pielāgoti vecumam un spējām;
- mobilās bibliotēkas pakalpojumus, lai sasniegtu personas, kas saskaras ar fiziskiem vai juridiskiem piekļuves šķēršļiem.

Uz ģimeni vērsta pieejas

Uz ģimeni vērsta plānošana ietver plānotus izglītojošus un atbalsta pakalpojumus, kuros kopā ar bērniem piedalās arī viņu vecāki vai aizbildņi, atzīstot ģimeni par galveno faktoru bērna attīstības un mācību procesā. Tā ir individuāli plānota, atbilstoša attīstības līmenim un izstrādāta tā, lai iesaistītu vecākus vai aizbildņus bērna vispusīgā attīstībā, vienlaikus arī stiprinot ģimenes saites un veicinot starppaaudžu mācīšanos. Migrantu un bēgļu kontekstā uz ģimeni vērsta pieejas var veicināt arī sociālo iekļaušanu, noturību un integrāciju kopienā.

Efektīvā, uz ģimeni vērsta plānošanā tiek ņemts vērā, ka ģimenes migrāciju un pārvietošanos piedzīvo atšķirīgi un ka dažādi faktori, piemēram, drošības apsvērumi, aprūpes pienākumi, kultūras normas vai valodas barjeras, var ietekmēt to, vai un kā ģimenes izmanto bibliotēku pakalpojumus. Lai palielinātu pieejamību un līdzdalību, informēšanas pasākumi un pakalpojumi būtu jāizstrādā tā, lai:

- tiktu piedāvātas drošas un viesmīlīgas telpas aprūpētājiem un bērniem;
- aktivitātes tiktu ieplānotas laikos, kas ir saskaņā ar aprūpes režīmu, ņemot vērā arī vecāku ar maziem bērniem vajadzības;
- tiktu izmantota iekļaujoša valoda un attēli, kas atspoguļo ģimeņu daudzveidību;
- tiktu ņemtas vērā kultūrā balstītās dzimumu lomas un tas, kā tās ietekmē līdzdalību un iesaistīšanos.

1. RĪCĪBAS JOMA

Tranzītā esošu migrantu sasniegšana

Tranzītā esoši migranti ir viena no visgrūtāk sasniedzamajām grupām, jo nereti viņi vienā vietā uzturas tikai īsu laiku, un viņiem nav stabilas piekļuves informācijai, trūkst atbalsta vai piederības sajūtas. Šo cilvēku piekļuvei pakalpojumiem, ieskaitot bibliotēkas, var vēl vairāk kavēt valodas barjeras, traumas, tiesiskā nedrošība, ierobežoti finanšu līdzekļi un sociālā izolācija. Tomēr tieši šīm grupām ir steidzami nepieciešama aizsardzība, informācija un atbalsts.

KĀPĒC TAS IR SVARĪGI BIBLIOTEKĀRIEM

Nemot vērā atsevišķu migrantu lielo mobilitāti,

informēšanas pasākumiem ir jābūt proaktīviem un mobiliem, nodrošinot, ka būtiski resursi cilvēkiem ir pieejami tur, kur viņi konkrētajā brīdī atrodas. Efektīvas iesaistes stratēģijas var nodrošināt tādu jaunu lietotāju iepazīstināšanu ar bibliotēkas pakalpojumiem, kuri citādi par šo atbalstu neuzzinātu.

Bibliotēkas var būt kā glābšanas riņķis, piedāvājot piekļuvei uzticamai informācijai, drošai videi un iespējām mācīties un atpūsties pat nestabilos apstākļos.

KĀ BIBLIOTĒKAS VAR PIELĀGOT SAVAS IESAISTES STRATĒGIJAS CEĻĀ ESOŠIEM CIVĒKIEM

1 Piedāvājot mobilas telpas

Tranzītā esoši cilvēki un cilvēki, kuri dzīvo pagaidu mājvietās, fiziskā attāluma un pieredzes trūkuma dēļ bieži vien nevar apmeklēt tradicionālo bibliotēku ēkas. Mobilas un pielāgojamas bibliotēku telpas palīdz pārvarēt šo šķērslī, nodrošinot resursu pieejamību sabiedriskās vietās, patvertnēs un tranzīta centros. Šie mobilie pakalpojumi rada iespējas spontānai mijiedarbībai, mācībām un socializācijai, jo īpaši iedzīvotājiem, kuriem citādi varētu nebūt piekļuves bibliotēku pakalpojumiem.

Lai nodrošinātu, ka mobilās bibliotēkas patiesi atbilst ceļā esošo cilvēku vajadzībām, tās būtu jāizvieto vietās, kur pulcējas migrantu kopienas, piemēram, uzņemšanas centros, pagaidu izmitināšanas vietās, pie valsts iestādēm, bērniem draudzīgās vietās vai sabiedriskā transporta mezglos. Mobilās bibliotēkas ne tikai izsniedz grāmatas uz vietas, kas var būt īpaši noderīgi personām bez oficiālas adreses vai tām, kas tikai ceļo cauri konkrētajai vietai, bet arī nodrošina daudzvalodu juridisko informāciju, digitālos resursus, uzlādes stacijas un bezmaksas Wi-Fi, tādējādi spējot labāk atbalstīt migrantu vajadzības.

Bibliambule projekts | FRANCIJĀ

Francijas pilsētā Bordo mobila šūpuļtīklu lasītava *Bibliambule* publiskās vietās padara pieejamas grāmatas, mākslas darbus un planšetdatorus, lai veicinātu dažādu iedzīvotāju grupu spontānu iesaistīšanos¹.

¹ Ville de Bordeaux, "[La bibliambule](#)", Site officiel de la ville de Bordeaux, skatīts: 2025. gada 19. aprīlī.

Digitālo mediju autobuss | FRANCIJĀ

Mēzas departamenta bibliotēkai **Francijā** ir digitālo mediju autobuss — mobils pakalpojums, kas reģiona iedzīvotājiem nodrošina piekļuvi grāmatām un medijiem, jo īpaši zinātnes un tehnoloģiju jomā. Mediju autobusā notiek darbnīcas, kuras vada kvalificēti lektori, mākslinieki, treneri un zinātnieki, piedāvājot digitālajām prasmēm veltītas darbnīcas, kurās tiek izmantoti 3D printeri, vinila griezēji, izglītojoši roboti un citi rīki².

² Département de la Meuse, "[L'Atelier, le médiabus numérique](#)", Département de la Meuse: tīmekļa vietne, 2020. gada 27. februāris.

2 Nodrošinot pamatvajadzības

Informēšanas pasākumi, kuros bibliotēkas resursi tiek apvienoti ar pakalpojumiem pamatvajadzību nodrošināšanai, palīdz veidot uzticību un paver ceļu uz dziļāku iesaisti. Tādas iniciatīvas kā solidaritātes brokastis, mobilās bibliotēkas uzņemšanas centros un droši, bērniem draudzīgi stūrīši parāda, kā bibliotēkas var pielāgoties, lai nodrošinātu cilvēku vajadzības gan fiziski, gan emocionāli, un radīt iekļaujošas telpas informācijas iegūšanai, sociālajām saitēm un atpūtai.

3 Iesaistot brīvprātīgos no kopienas informēšanas pasākumu īstenošanā

Viens no veidiem, kā bibliotēkas var uzrunāt plašāku cilvēku loku, ir apzināt un iesaistīt šajā darbā uzticamus kopienas locekļus, jo īpaši pašus migrantus vai personas, kas ir labi integrējušās un aktīvi darbojas vietējās apvienībās, lai tās palīdzētu izplatīt informāciju par bibliotēku pakalpojumiem un aktivitātēm migrantu kopienās un tīklos. Informācijas izplatīšana var ietvert arī tādu sociālo tīklu platformu izmantošanu, kas ir populāras skolas vecuma bērnu, pusaudžu vai konkrētu migrantu grupu vidū, lai popularizētu aktivitātes un dalītos ar jaunākajām ziņām pieejamā formātā.

Biedrība Garage Moderne | FRANCIJĀ

Bordo, Francijā, biedrība *Garage Moderne* sadarbībā ar *Bordeaux Lac* bibliotēku un citām publiskām telpām pilsētā piedāvā "petits déjeuners solidaires" (*solidaritātes brokastis*), kurās migranti var saņemt siltu maltīti kultūras iestāžu telpās, tādējādi paverot iespēju veidot saikni ar kopienu. Šī iniciatīva sākotnēji radās Covid-19 pandēmijas laikā, un asociācija turpina katru nedēļu pasniegt aptuveni 180 maltītes¹.

¹ Ville de Bordeaux, "[Petits dej' solidaires : chaleur et culture dès le matin](#)", Site officiel de la ville de Bordeaux, skatīts: 2025. gada 19. aprīlī.

2. RĪCĪBAS JOMA

Uz ģimeni vērsta plānošana

Migrantu ģimenēm, īpaši tām, kas ieradusās nesen, bibliotēkas var šķist nesaprotamas vai biedējošas. Vecākiem var trūkt zināšanu par izglītības sistēmu, juridiskajām tiesībām un atbalsta pakalpojumiem, bet bērniem var rasties grūtības valodas barjeras dēļ un pielāgojoties jaunajai skolu sistēmai. Bieži vien vecāki ir aizņemti ar mājokļa un darba meklēšanu un juridisko dokumentu kārtošanu, tādēļ viņiem var būt maz laika un enerģijas, lai apmeklētu bibliotēku un izmantotu tās resursus gan savām, gan bērnu vajadzībām. Turklāt migrantu ģimenes var būt ieradusās no valstīm, kur stāsti pārsvarā tiek pārstāstīti mutiski (mutvārdu kultūrās), nevis aprakstīti grāmatās, tāpēc vecāki un bērni ir vairāk pieraduši pie stāstu stāstīšanas nekā pie grāmatu lasīšanas un bibliotēku apmeklēšanas.

KĀPĒC TAS IR SVARĪGI BIBLIOTEKĀRIEM

Uz ģimeni vērstai plānošanai var būt būtiska nozīme dažādu paaudžu sociālās iekļaušanas veicināšanā,

palīdzot gan bērniem, gan pieaugušajiem justies piederīgiem savai jaunajai kopienai. Ja bibliotēku programmas un pakalpojumi ir elastīgi un izstrādāti, ņemot vērā migrantu ģimeņu reālo situāciju, tie var novērst atšķirības un nevienlīdzību piekļuvē un izmantošanā.

KĀ BIBLIOTĒKAS SAVAS
PROGRAMMAS VAR EFEKTĪVĀK
ORIENTĒT UZ ĢIMENĒM

**1 Bērniem pielāgoti
pakalpojumi**

Tādu programmu un pakalpojumu izstrāde, kas atbilst vecāku un bērnu konkrētajām vajadzībām, palīdz stiprināt ģimenes saites, atbalstīt bērnu attīstību un veidot saikni starp ģimenēm un plašāku sabiedrību. Daži veidi, kā izveidot bērniem pielāgotus bibliotēkas pakalpojumus:

	• piedāvāt kopīgas stāstu stāstīšanas aktivitātes, kurās vecāki un bērni kopā lasa grāmatas vai rada savus stāstus;
	• organizēt neformālas rotaļu grupas, lai vecākiem un bērniem dotu iespēju socializēties drošā un draudzīgā vidē;
	• nodrošināt konkrētai situācijai piemērotus resursus vecākiem, piemēram, informatīvas darbnīcas par vecāku lomu jaunajā kultūras vidē, vai resursus par to, kā atbalstīt bērnu emocionālo labklājību un sekmes izglītības satura apguvē;
	• iekārtot bērniem pielāgotas telpas, kurās ir mīksta sēdvietas, vecumam atbilstošas grāmatas, rotaļlietas un sensorie materiāli, lai radītu ģimenēm draudzīgu vidi;
	• piedāvāt īpašas vecāku un bērnu aktivitātes, kurās vecāki un bērni var piedalīties kopā, tādējādi stiprinot ģimenes saites un veicinot saikņu veidošanos ar citām ģimenēm kopienā;

	• sazināties ar skolu bibliotēkām, lai apmainītos ar atsauksmēm par iekārtojumu, dalītos ar atziņām par populārām grāmatām un uzlabotu gan centrālo bibliotēku, gan skolu bibliotēku kvalitāti un iekļaujošo raksturu, nodrošinot, ka arī skolu bibliotēkas ir viesmīlīgas un atvērtas migrantiem;
	• izveidot vecāku komiteju (iekļaujot vecākus ar migrācijas pieredzi), lai regulāri apkopotu atsauksmes par bērnu vajadzībām bibliotēkā.

Piemēram, Polijā mātes bieži apmeklē aktivitātes, kas paredzētas viņu skolas vecuma bērniem, līdzīgi ņemot savus jaunākos bērnus, kuri var satikties un spēlēties viens ar otru, vienlaikus piedaloties pirmsskolas aktivitātēs¹. Bērnu līdzdalība bieži vien ir vērtīgs sākumpunkts, lai iesaistītu vecākus, jo īpaši mātes, kurām citādi varētu būt ierobežotas iespējas. Vispirms iepazīstoties ar vecākiem kopā ar viņu bērniem, ir vieglāk piedāvāt papildu darbnīcas, kas pielāgotas viņu vajadzībām un dienas režīmam.

¹ Bibliotēku tīli (LiBri), "Dokumentu izpētes ziņojums. Konteksta elementi un esošās iniciatīvas trešo valstu iedzīvotājus atbalstošām bibliotēkām Francijā, Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā", 2024. gada septembris.

2 Elastīgs darba laiks un pakalpojumi

Daudzas migrantu ģimenes saskaras ar praktiskiem šķēršļiem, ieskaitot laika trūkumu, ar transportu saistītām grūtībām un bērnu aprūpes pienākumiem, kas var ierobežot to iespējas izmantot tradicionālos bibliotēku pakalpojumus un piedalīties bibliotēku īstenotajās programmās. Bibliotēkas var palīdzēt mazināt šos šķēršļus, piedāvājot pielāgotus, elastīgus pakalpojumus, kas atbilst dažādiem ceļā esošu ģimeņu dienas režīmiem un vajadzībām.

Šī elastība var izpausties dažādās formās, piemēram, nodrošinot bērnu aprūpes pakalpojumus vai bērniem draudzīgas aktivitātes pieaugušajiem paredzētu programmu laikā, vai piedāvājot pēcskolas nodarbības, nedēļas nogales darbnīcas un vakara aktivitātes, lai atvieglotu dalību strādājošiem vecākiem.

“Turīna, mana pilsēta” | ITĀLIJĀ

Piemēram, **Itālijā** iniciatīva “Torino la mia città — Turīna, mana pilsēta” sadarbībā ar *Primo Levi* pilsētas bibliotēku nodrošina pirmsskolas pakalpojumus bibliotēkas telpās migrantu ģimeņu bērniem, kuri finansiālu grūtību vai garo gaidīšanas rindu dēļ nevar apmeklēt bērnudārzu¹.

¹ Mondì In Città Onlus, “Progetto “TORINO LA MIA CITTÀ” - Alfabetizzazione e Cittadinanza Attiva per Donne Immigrate”, 2021. gads.

Bibliotēkas var arī veikt praktiskus pasākumus, lai atbalstītu vecākus ar maziem bērniem, kuri bieži saskaras ar neparedzamiem izaicinājumiem. Ļaujot vecākiem piedalīties aktivitātēs bez iepriekšējas reģistrācijas vai nepieciešamības gadījumā doties prom agrāk, bibliotēka var radīt draudzīgāku un pieejamāku tēlu ģimeņu vidū.

Turklāt ir būtiski radīt dzimumsensitīvas un ģimenei draudzīgas telpas — it īpaši māmiņām, kuras bieži saskaras ar nesamērīgu aprūpes slogu, kas ietekmē viņu nodarbinātību, brīvo laiku un iespējas izmantot bibliotēkas pakalpojumus. Nodrošinot, ka ieejas, labierīcības un aktivitāšu zonas ir pieejamas cilvēkiem ar bērnu ratiņiem, kā arī ierīkojot bērnu pārtīšanas galdus un zīdīšanas zonas, var ievērojami uzlabot pieejamību un komfortu aprūpētājiem.

3. RĪCĪBAS JOMA

Jauniešu iesaiste

Tikai **57%**

jauniešu ar imigrācijas pieredzi
jūtas piederīgi skolai salīdzinājumā
ar 66 % to viņu vienaudžu, kuri ir
dzimuši attiecīgajā valstī

Pusaudži un jaunieši ar migrācijas pieredzi bieži saskaras ar izteiktu izolāciju, sociālo atstumtību un identitātes problēmām. Viņiem var būt grūti atrast līdzsvaru starp ģimenes vēlmēm un vienaudžu spiedienu vai atrast vietas, kur viņi justos gaidīti un saprasti. Pētījumi liecina, ka jaunieši ar migrācijas pieredzi ir pakļauti ievērojami lielākam sociālās atstumtības riskam, un Eiropas dati liecina, ka tikai 57 % jauniešu ar imigrācijas pieredzi jūtas piederīgi skolai salīdzinājumā ar 66 % to viņu vienaudžu, kuri ir dzimuši attiecīgajā valstī (ESAO, 2022. gads). Kopienas telpas, piemēram, bibliotēkas, var palīdzēt novērst šo atšķirību¹. Ceļā esošiem jauniešiem, jo īpaši no ģimenes atšķirtiem jauniešiem vai jauniešiem bez pavadības, ir izteikti steidzamas vajadzības, ieskaitot vajadzību pēc drošības un aizsardzības, pēc piekļuves veselības aprūpes un izglītības pakalpojumiem, kā arī nepieciešamas iespējas veidot kontaktus, iegūt telpu rotaļām un jēgpilni iesaistīties savas jaunās kopienas dzīvē.

¹ ESAO, "Skolēnu ar migrācijas pieredzi noturība", 2018. gada 19. marts.

KĀPĒC TAS IR SVARĪGI BIBLIOTEKĀRIEM

Bibliotēkas piedāvā drošu, viesmīlīgu vidi,

kur jaunieši var izpētīt idejas, izpausties un satikties ar vienaudžiem no dažādām vidēm.

Uz jauniešiem vērsta plānošana palīdz stiprināt viņu pārliecību,

valodu prasmes, kritisko domāšanu un sociālās saiknes. Jēgpilna iesaiste var stiprināt pusaudžu emocionālo labklājību, uzlabot mācību rezultātus un veidot stabilu piederības sajūtu.

KĀ BIBLIOTĒKAS VAR VEICINĀT JAUNIEŠU IESAISTI BIBLIOTĒKAS VIDĒ

1 Brīvā laika pavadīšanas telpu izveide ar mērķi veicināt rotaļas un vienaudžu savstarpējo saskarsmi

Rotaļas ir kas vairāk nekā tikai izklaide: ir pierādīts, ka tās sekmē sociālo iekļaušanu, kultūras apmaiņu un pat valodas apguvi. Bibliotēkas var veicināt piederības sajūtu un savstarpēju sapratni, radot jaunu, neformālu vidi, kurā jaunieši (gan ar migrācijas pieredzi, gan no uzņēmējkopienām) var sazināties, pārvarot valodas un kultūras barjeras.

Šaha turnīri | ITĀLIJĀ

Itālijā vietējās bibliotēkas, spēles un sociālās aktivitātes tiek izmantotas, lai cīnītos pret stereotipiem. Viena no izcilākajām iniciatīvām ir šaha turnīri, kuros plecu pie pleca šahu spēlē Bangladešas meitenes un bērni no Itālijas, draudzīgā sacensībā izaicinot dzimuma, etniskās un sociālās piederības stereotipus¹.

¹ Bibliotēku tīli (LiBri), ["Dokumentu izpētes ziņojums. Konteksta elementi un esošās iniciatīvas trešo valstu iedzīvotājus atbalstošām bibliotēkām Francijā, Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā"](#).

Videospēļu pēcpusdienas | FRANCIJĀ

Francijas pilsētā Dižonā bibliotēkas rīko videospēļu pēcpusdienas, kas īpaši paredzētas alofoniem bērniem (bērniem, kuru dzimtā valoda nav franču valoda). Šīs sesijas ir ne tikai izklaidējošas, bet arī neuzbāzīgi nostiprina jauno vārdu krājumu, klausīšanās prasmes un darbu komandā, un tas viss notiek bez spriedzes².

² Bibliotēku tīli (LiBri).

2 Empātijas un izpratnes veidošana par migrācijas braucieniem

Lomu spēles un simulācijas ļauj jauniešiem emocionāli un intelektuāli iesaistīties reālās pasaules problēmās, ar kurām saskaras migranti un bēgļi, tādējādi veidojot empātiju un starpkultūru jutīgumu.

Āra spēļu darbnīca | POLIJĀ

Rašinas publiskā bibliotēka **Polijā** sadarbībā ar Polijas Migrācijas foruma fondu organizēja vidusskolas skolēniem paredzētu āra spēļu darbnīcu "Tik daudz pasaules manā pilsētā". Dalībnieki iejutās bēgļu lomā, kas saskaras ar piespiedu pārvietošanu, robežu šķērsošanu un valodas barjerām. Viens no projekta spilgtākajiem brīžiem bija Čečenijas bēgles Zargan Nasordinova un viņas meitas sniegtā liecība: viņu personīgais pieredzes stāsts piešķir simulācijai realitātes šķautni un mudināja skolēnus dziļi pārdomāt viņu pašu un citu cilvēku migrācijas pieredzi¹.

¹ Bibliotēku tīli (LiBri).

PRAKTISKI PADOMI UN IETEIKUMI

Tālāk ir sniegts saraksts ar noderīgiem padomiem un ieteikumiem bibliotekāriem. Tie būtu jāpatur prātā, izstrādājot un īstenojot efektīvas iesaistes stratēģijas, kas vērstas uz migrantu kopienām.

Padoms vai ieteikums	Skaidrojums
Esiet mobili	Izmantojiet mobilās bibliotēkas, pagaidu lasītavas un partneru telpas, lai satiktu migrantus tur, kur viņi atrodas.
Padariet to par spēli!	Izmantojot filmas, mūziku un (video) spēles, izveidojiet saikni ar pusaudžu mācību vidi.
Veidojiet daudz partnerību	Sadarbojieties ar NVO, patvertnēm, skolām un kopienu līderiem, lai paplašinātu savu darbības tvērumu.
Radiet kopā ar kopienām	Iesaistiet migrantus plānošanas aktivitātēs, lai nodrošinātu, ka tās atspoguļo reālās vajadzības un lasīšanas intereses. Apsveriet iespēju izveidot konsultatīvo komiteju vai rīkot darbnīcas, kurās piedalītos migrantu kopienu pārstāvji.
Radiet drošu vidi	Padariet bibliotēkas par vietu, kas ir atvērta, iekļaujoša un respektē visus cilvēkus neatkarīgi no viņu izcelsmes, tostarp apmācot personālu par starpkultūru jutīguma jautājumiem.
Apziniet kontaktpersonas	Brīvprātīgo apzināšana migrantu kopienās, lai viņi palīdzētu izplatīt informāciju par bibliotēkas resursiem, pakalpojumiem un aktivitātēm, var veicināt iesaisti.
Veiciniet kopienas locekļu veiktus ziedojumus	Izveidojiet grāmatu ziedošanas kasti, kurā kopienas locekļi var ziedot grāmatas. Ziedotas grāmatas var nodot tieši migrantiem vai arī izmantot tādu iniciatīvu atbalstam kā mobilās bibliotēkas. Varat arī organizēt lietotu grāmatu tirdzniecību, iegūtos līdzekļus izmantojot mobilo informēšanas pasākumu īstenošanai.

SECINĀJUMI

Informēšanas pasākumu būtība ir sastapt cilvēkus tur, kur viņi atrodas — fiziski, emocionāli un sociāli. Migrantu kopienām, jo īpaši tām, kas ieradušās nesen vai atrodas nestabilā situācijā, bibliotēkas var piedāvāt daudz vairāk nekā tikai grāmatas. Tās var būt vietas, kur socializēties, iegūt informāciju, justies droši un pilnveidoties. Ar informēšanas pasākumu palīdzību bibliotēkas īsteno savu potenciālu kā iekļaujošas kopienas balsti.

ATSAUCES

- Starptautiskais bērnu fonds. "Bērniem draudzīgu telpu metodiskais līdzeklis", 2022. gads, https://childfundalliance.org/wp-content/uploads/2022/03/CFS-Toolkit_Combined_final_-29-November-2021-1.pdf
- Eiropas Padome. "Dzimumu līdztiesības glosārijs", 2016. gads, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805e55eb>
- Eiropas Padome. "Dzimumu līdztiesības komunikācijas kontrolsaraksts", bez datuma, <https://rm.coe.int/09000016809ebbf>
- Starptautiskā Bibliotēku asociāciju un iestāžu federācija (IFLA). "IFLA vadlīnijas bibliotēku pakalpojumiem bērniem vecumā līdz 18 gadiem", 2018. gada jūnijs, https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/libraries-for-children-and-ya/publications/ifla-guidelines-for-library-services-to-children_aged-0-18.pdf
- Bibliotēku tilti (LiBri). "Dokumentu izpētes ziņojums. Konteksta elementi un esošās iniciatīvas trešo valstu iedzīvotājus atbalstošām bibliotēkām Francijā, Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā", 2024. gada septembris, <https://eblida.org/wp-content/uploads/2024/10/Deliverable-2.2-Desk-Research-report-catalogue-of-initiatives-and-contents.pdf>
- Meuse, Département de la. "L'Atelier, le médiabus numérique". Département de la Meuse: tīmekļa vietne, 2020. gada 27. februāris, <https://www.meuse.fr/dynamique/sortir-se-cultiver/bibliotheque/latelier-le-mediabus-numerique>
- Mondì In Città Onlus. "Progetto "TORINO LA MIA CITTÀ" - Alfabetizzazione e Cittadinanza Attiva per Donne Immigrate", 2021. gads, <https://www.mondincitta.it/mic/wp-content/uploads/2021/10/progetto-2021.pdf>
- ESAO. "Skolēnu ar migrācijas pieredzi noturība", 2018. gada 19. marts, https://www.oecd.org/en/publications/the-resilience-of-students-with-an-immigrant-background_9789264292093-en.html
- Pijnenburg, Annick, and Conny Rijken. "Virzoties tālāk par bēgļiem un migrantiem: pārveidojot ceļā esošu cilvēku tiesības". Starpniecība 23, Nr. 2 (2021. gada 17. februāris): 273–93, <https://doi.org/10.1080/1369801X.2020.1854107>
- Roger A., Hart. Children's Participation: From Tokenism to Citizenship - UNESCO Digital Library. Nevainīgo esejas, Nr. 4. UNICEF Starptautiskais Bērnu attīstības centrs (Itālija), 1992. gads, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000171538>
- Ville de Bordeaux. "La bibliambule". Site officiel de la ville de Bordeaux. Skatīts: 2025. gada 19. aprīlī, <https://www.bordeaux.fr/o86736/la-bibliambule>
- Ville de Bordeaux. "Petits dej' solidaires: chaleur et culture dès le matin". Site officiel de la ville de Bordeaux. Skatīts: 2025. gada 19. aprīlī, <https://www.bordeaux.fr/p156006/petits-dej-solidaires-chaleur-et-culture-des-le-matin>

PAPILDU RESURSI

Bērniem pielāgoti resursi

- Starptautiskais bērnu fonds. "Bērniem draudzīgu telpu metodiskais līdzeklis", 2022. gads, https://childfundalliance.org/wp-content/uploads/2022/03/CFS-Toolkit_Combined_final_-29-November-2021-1.pdf
- Starptautiskā Bibliotēku asociāciju un iestāžu federācija (IFLA). "IFLA vadlīnijas bibliotēku pakalpojumiem bērniem vecumā līdz 18 gadiem", 2018. gada jūnijs, https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/libraries-for-children-and-ya/publications/ifla-guidelines-for-library-services-to-children_aged-0-18.pdf

Norādes par migrantu kopienu informēšanu

- Amerikas Bibliotēku asociācija, 2020. gads. "Vadlīnijas imigrantu grupu informēšanai", <https://www.ala.org/sites/default/files/rt/content/EMIERT%20Guidelines%20for%20Outreach%20to%20Immigrant%20Populations%20final.pdf>

Dzimumsensivitāte

- Eiropas Padome. "Dzimumu līdztiesības glosārijs", 2016. gads, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805e55eb>
- Āfrikas sieviešu izglītības forums (FAWE). "Dzimumu līdztiesības pedagoģija. Metodiskais līdzeklis skolotājiem un skolām. 2. izdevums", <https://www.ungei.org/sites/default/files/Gender-Responsive-Pedagogy-Toolkit-Teachers-Schools-2020-eng.pdf>
- IFLA. "Bibliotēkas, kas nodrošina dzimumu līdztiesību. Kā bibliotēkas tiek atspoguļotas nacionālajos ziņojumos par Pekinas deklarāciju." (2020. gads) https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/faife/publications/libraries_delivering_gender_equality_-_how_libraries_feature_in_national_reports_on_the_beijing_declaration.pdf

Papildu resursi dažādās valodās ir atrodami **EBLIDA projekta ietvaros** izveidotajā **Pārvietoto, izsūtīto un migrantu personu lapā**:
<https://eblida.org/displaced-exiled-migrant-persons/>

**NORĀDES PAR
AKTIVITĀTĒM**

1. AKTIVITĀTE

Informēšana par bibliotēkas pakalpojumiem pagaidu dzīvesvietu centros

→ **AUDITORIJA:** bērni migranti un vecāki

APMEKLĒTĀJI
10–20

KOORDINATORI
1–2

LĪMENIS
iesācēju

SAGATAVOŠANĀS
30 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 30 min.

APRAKSTS

Šī aktivitāte piedāvā draudzīgu un iekļaujošu lasīšanas sesiju bērniem un ģimenēm, kas dzīvo pagaidu mājokļos. Mērķis ir radīt drošu, relaksētu vidi, kurā dalībnieki var pulcēties, klausīties stāstus un iepazīties ar grāmatām tādā veidā, kas veicina iztēli, emocionālo saikni un sociālo mijiedarbību. Ar šīs aktivitātes palīdzību tiek izcelta ideja par bibliotēkām kā draudzīgām un pieejamām kopienas telpām arī pēc tam, kad sesija ir beigusies.

MĒRĶI

- Iepazīstināt ar īsa stāstiem, tos lasot priekšā aizraujošā un interaktīvā veidā
- Palīdzēt dalībniekiem izprast stāstu lasīšanas ietekmi uz sevi un saviem bērniem
- Mudināt vecākus un viņu bērnus radoši darboties ar īsa stāstiem

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Klausīšanās izpratne
- Vārdu krājuma apguve
- Pašizziņa un iejūtība
- Optimisms

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Dalībniekiem ir jābūt pagaidu dzīvesvietas/uzņemšanas centra iemītniekiem
- Lieliski, ja dalībnieki vismaz daļēji saprot valodu, kurā runā koordinators, tomēr tas nav obligāts nosacījums

APRĪKOJUMS

- Ērtas sēdvietas vai paklājiņi
- Pēc izvēles: rokdarbu materiāli, papīrs, marķieri/krītiņi

IZMANTOTĀIS SATURS

- Dažādu vecumam atbilstošu grāmatu klāsts

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Sazinieties ar pagaidu dzīvesvietas centra koordinatori, lai vienotos par piemērotu laiku un vietu sesijai. Ja nepieciešams, izplatiet dalībnieku reģistrācijas lapu un lūdziet informāciju par gaidāmajiem dalībniekiem (vecuma grupas, valodas utt.).
- **PADOMS.** Ja grupas dalībnieki neprot vietējo valodu, paņemiet līdzi daudzvalodu grāmatas ar ilustrācijām, lai tādējādi veicinātu izpratni. Ja iespējams, lūdziet kādu centra brīvprātīgo nodrošināt sinhrono tulkojumu. Izvēlieties dažādas vecumam un kultūras kontekstam atbilstošas grāmatas, ieskaitot grāmatas bez teksta un daudzvalodu grāmatas, kuras pēc sesijas var atstāt centrā.
- Pēc izvēles: sagatavojiet papildu materiālus (piemēram, krāsojamās lapas).

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (30 MIN.)

- Iekārtojiet telpu, lai tajā būtu ērti: nodrošiniet spilvenus, zemus krēslus un, ja iespējams, — maigu apgaismojumu.
- Grāmatas izvietojiet redzamā vietā, lai bērni un ģimenes varētu tās pārlapot pirms un pēc lasīšanas.

3. IEVADS (30 MIN.)

- **Sagaidīšana** (5 MIN.)
 - Laipni sagaidiet visus dalībniekus.
 - Radiet relaksētu atmosfēru — aiciniet dalībniekus ērti iekārtoties.
- **Prezentācijas** (5 MIN.)
 - Pastāstiet par lasīšanas sesiju.
 - Īsi paskaidrojiet, ka šodienas sesija ir veltīta tam, lai kopīgi atklātu jaunus stāstus un baudītu kopīgu lasīšanas pieredzi. Uzdodiet dalībniekiem šādus jautājumus: Vai jums līdzī ir kādas grāmatas? Vai jūs mēdzat lasīt grāmatas? (Šie jautājumi palīdz iepazīt grupu, iesaistīt visus dalībniekus un pielāgot sesiju viņu lasīšanas paradumiem.)
 - Pieminiet, ka šī ir vieta, kur kopīgi baudīt stāstus, un ka nav pareiza vai nepareiza veida, kā klausīties vai piedalīties.
- **Sarunu uzsākšana** (10 MIN.)
 - Veiciet dažus stiepšanās un meditīvās elpošanas vingrinājumus, lai palīdzētu grupai iekārtoties un justies komfortabli (tas ir īpaši noderīgi dalībniekiem, kuri nepārvalda vietējo valodu).
- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)
 - Aiciniet dalībniekus pārlūkot izvietoto grāmatu klāstu un izvēlēties dažas, kas viņiem šķiet interesantas, — tās var būt bilžu grāmatas, īsie stāsti vai grāmatas bez teksta, lai tādējādi veicinātu dalību, pārvarot valodas barjeras. Kā grupa vienojieties par 2–3 grāmatām, kuras lasīsiet kopā.
 - Mudiniet bērnus un ģimenes sesijas laikā turēt rokās vai pārlapot arī citas grāmatas, ja viņi to vēlas, tā radot atbrīvotu un atvērtu atmosfēru.

4. AKTIVITĀTE (50 MIN.)• **1. darbība: lasīšanas sesija** (30 MIN.)

- Sāciet ar 2–3 izvēlētām grāmatām, pielāgojot izvēli grupas interesēm, koncentrēšanās spējai un noskaņojumam. Pēc tam lasāmo grāmatu varat izvēlēties balsojot vai arī katrā sesijā aicināt citu dalībnieku veikt savu izvēli.
- Sāciet skaļi lasīt izvēlētas grāmatas, pielāgojot stāstu skaitu grupas enerģijas līmenim, noskaņojumam un koncentrēšanās spējai.
- Lasīšanas laikā:
 - mudiniet bērnus izteikt prognozes par to, kas varētu notikt tālāk, vai atkārtot frāzes, kas viņiem iepatikas;
 - sniedziet iespēju uzdot jautājumus vai izteikt komentārus, radot telpu saskarsmei un zinātkārei;
 - ja iespējams, uzaiciniet vecāku bērnu, kādu no vecākiem vai brīvprātīgo, lai viņi savā valodā nolasītu nelielu stāsta fragmentu, tādējādi bagātinot sesiju ar valodu un kultūru daudzveidību.
- Tas padara lasīšanu par interaktīvu un uz kopienas vērstu pieredzi, nevis vienvirziena aktivitāti.

• **2. darbība: papildu uzdevums** (20 MIN.)

- Lai padziļinātu saikni ar stāstu un veicinātu radošo izpausmi, piedāvājiēt īsu, vieglu papildu aktivitāti. Varat izvēlēties kādu no tālāk aprakstītajām iespējām.
- 1. iespēja: "Uzzīmē savu mīļāko fragmentu!"
 - Dalībnieki uzzīmē ainu, personāžu vai mirkli no stāsta, kas viņiem palicis atmiņā. Tie, kuri vēlas, var parādīt un aprakstīt savus zīmējumus grupai.
- 2. iespēja: "Izdomā savu stāsta nobeigumu!"
 - Iedaliet dalībniekus mazās grupās vai pāros un aiciniet viņus iztēloties citādu stāsta nobeigumu vai sasaistīt to ar kādu savas dzīves pieredzi.
- 3. iespēja: "Parādi to!"
 - Pārvērtiet kādu īso stāstu par mini teātra izrādi: iedaliet lomas un izspēlējiet stāstu, izmantojot vienkāršus rekvizītus vai žestus, tā raisot smieklus un veicinot sadarbību.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Aiciniet dalībniekus iepazīties ar grāmatām, ko esat paņēmuši līdzi. Norunājiēt laiku, kad pulcēties uz papildu sesiju, kad apmainīt grāmatas pret citām utt.
- Atklājiēt dalībniekiem, kad plānojat atgriezties, lai organizētu vēl kādu sesiju, vai vienojiēties par laiku, kad būs iespējams nodot izvēlētas grāmatas un izvēlēties citas.
- Ja iespējams, piedāvājiēt apmeklēt tuvāko publisko bibliotēku, vienlaikus izsniedzot arī vienkāršu brošūru vai informācijas karti. Ja iespējams, informējiēt par bibliotēkas piedāvātajiem daudzvalodu resursiem vai ģimeņu aktivitātēm.

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...****→ UZ VIETAS PIEEJAMAS LASĪTĀJU
KARTES:**

vienojēties ar vietējo bibliotēku nākamajā apmeklējuma reizē piedāvāt interesentiem reģistrēties lasītāja kartes saņemšanai vai nodrošināt jau aizpildītas pieteikuma veidlapas.

**→ NĀKAMAJĀ TIKŠANĀS REIZĒ
IEKĻAUJIET STĀSTĪŠANAS
ELEMENTUS,**

lūdzot dalībniekiem dalīties ar stāstiem, ko viņiem stāstījuši vecāki. Dalībnieki var stāstīt stāstus savā valodā vai uzņēmējkopienas valodā (ar nodrošinātu tulkojumu).

2. AKTIVITĀTE

Vecāku un bērnu stāstu stāstīšanas darbnīca

→ **AUDITORIJA:** bērni migranti (vecumā no 6 līdz 10 gadiem)

APMEKLĒTĀJI
15–25

KOORDINATORI
2–4

LĪMENIS
Vidējs

SAGATAVOŠANĀS
30 min.

AKTIVITĀTE
1 st. 40 min.

APRAKSTS

Šajā darbnīcā vecāki un bērni ir aicināti pulcēties un radīt savus stāstus, izmantojot iztēli, personīgās atmiņas un kopīgās pieredzes.

Atšķirībā no tradicionālās stāstu sesijas, kad stāsti tiek lasīti skaļi, šī aktivitāte mudina ģimenes kopīgi veidot stāstus, veicinot radošumu, stiprinot emocionālās saites un dodot gan bērniem, gan vecākiem iespēju izpausties atbalstošā grupas vidē.

MĒRĶI

- Veicināt radošo pašizpaušmi, stāstot stāstus
- Stiprināt vecāku un bērnu komunikāciju un saikni
- Radīt ģimenēm draudzīgu vidi, kur dalīties pieredzē un kopā nodoties radošiem uzdevumiem
- Apkopot jaunus stāstus no dažādām migrantu grupām

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Aktīva uzklausišana un pašizpaušme runājot
- Radošā domāšana un darbs komandā
- Emocionālā saikne un pašapziņa sociālajā vidē

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Valodas, kurā runā koordinators, pārzināšana vai arī tulkojums, ja tāds ir pieejams

APRĪKOJUMS

- Papīrs, marķieri, zīmuli utt.
- Ilustrētas grāmatas vai vienkārši priekšmeti (rotaļlietas, fotogrāfijas, sadzīves priekšmeti), kas kalpos par iedvesmas avotu
- Spilveni sēdēšanai uz grīdas vai krēsli, kas izvietoti ģimeņu grupām atbilstošā formātā

IZMANTOTĀIS SATURS

- [Joga un meditācija](#) (franču valodā)
- [Elpošana un stiepšanās](#)

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Lai piesaistītu dalībniekus, sazinieties ar migrantu atbalsta apvienībām vai vietējām skolām. Ir svarīgi, lai piedalītos gan vecāki, gan bērni (vecumā no 6 līdz 10 gadiem, lai gan vecuma diapazons var atšķirties). Ja vecāki vai aizbildņi nav pieejami, apsveriet iespēju uzaicināt uzticamu brīvprātīgo vai bērna dalībnieka draugu, kas ir vecāks par viņu.
- Sagatavojiet dažas iztēli rosinošas stāstu ievadfrāzes kopā ar vizuāliem palīg līdzekļiem (piemēram, interesantiem priekšmetiem — palielināmais stikls, dārgumu karte, rotaļu lācītis, veca atslēga, ģimenes fotogrāfija, rotaļu lidmašīna u.tml.).

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (30 MIN.)

- Iekārtojiet ērtu darba vietu ar krēsliem, galdiem un zīmēšanas materiāliem.
- Sagatavojiet dažus "iedvesmojošus objektus", no kuriem dalībnieki var izvēlēties. Varat tos izlikt apskatei vai ielikt maisiņā, lai dalībnieki varētu tos izvēlēties pēc nejaušības principa.
- **PADOMS.** Dažiem bērniem var nebūt pacietības šī uzdevuma veikšanai. Nodrošiniet dažas ilustrētas grāmatas iedvesmai vai klusai lasīšanai (lai vecākiem būtu iespēja rīkoties elastīgi, ja bērnam nepieciešama pauze vai viņš vēlas darīt kaut ko citu).

3. IEVADS (30 MIN.)

- **Sagaidīšana** (2 MIN.)
 - Lai arī sagaidiet dalībniekus un aiciniet viņus sesijas telpā.
- **Prezentācijas** (5 MIN.)
 - Koordinatori iepazīstina ar sevi un lūdz arī katru dalībnieku iepazīstināt ar sevi.
- **Sarunu uzsākšana** (15 MIN.)
 - Dalībnieki veic stiepšanās, meditācijas vai elpošanas vingrinājumus (skat. iepriekš norādītos resursus)
- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)
 - Sveiciet vecākus un bērnus kopā un paskaidrojiet, ka šī sesija nav veltīta tikai lasīšanai, bet arī stāstu radīšanai kopā ar ģimeni.
 - Paskaidrojiet, ka stāsti ne vienmēr ir atrodami tikai grāmatās: tos var radīt, arī iedvesmojoties no atmiņām, iztēles vai pat no lietām, kas redzētas ceļā uz šīs dienas tikšanos. Ikviens ir stāstnieks, un tam nav nepieciešami īpaši rīki vai apmācība.
 - Aiciniet katru ģimeni sanākt kopā un ērti iekārtoties, lai kopīgi pārrunātu idejas un izdomātu stāstus.

3. AKTIVITĀTE (1 ST. 10 MIN.)• **1. darbība: stāstu ievadfrāzes un atmiņas raisošas frāzes** (20 MIN.)

- Izsnydziet vienkāršas stāstu ievadfrāzes vai atmiņas raisošas frāzes, lai rosinātu iztēli (piemēram: "Reiz kādā jaunā vietā...", "Ģimene atrada noslēpumainu priekšmetu...", "Bija kāds bērns, kurš ļoti vēlējās lidot...").
- Jūs arī varat aicināt dalībniekus izvēlēties kādu priekšmetu no galda (rotāllietu, fotogrāfiju, nejaušu sadzīves priekšmetu) un izdomāt par to stāstu.
- Vecāki un bērni kopīgi apspriež idejas un sāk stāstīt viens otram savu stāstu — pagaidām vēl nekas nav jāpieraksta.
- **PADOMS.** Kopā ar grupu varat izlasīt kādu īso stāstu, lai sāktu rosināt iztēli, vai parādīt dažas ilustrētas grāmatas vai vienkāršus priekšmetus (rotāllietas, fotogrāfijas, sadzīves priekšmetus), kas kalpos par iedvesmas avotu.

• **2. darbība: stāsta veidošana** (30 MIN.)

- Ģimenes veido savus stāstus, aprakstot:
 - Tēlus (kas ir stāsta varoņi?)
 - Vidi (kur stāsts risinās?)
 - Problēmu vai izaicinājumu (kas stāstā atgadās?)
 - Atrisinājumu vai noslēgumu (kā stāsts beidzas?)
- Koordinatori apstaigā dalībniekus, lai sniegtu atbalstu un iedrošinājumu, jo īpaši tad, ja ģimenes vilcinās vai tām vajadzīga palīdzība ideju sasaistīšanā. Ja tas palīdz, dalībnieki, attīstot stāstu, var uzzīmēt savus stāstus uz papīra vai izspēlēt stāsta daļas.
- Ģimenes, kas nav tik pieradušas rakstīt, šo uzdevumu var veikt tikai mutiski. Jūs arī varat piedāvāt ģimenēm izmantot pāris lelles vai marionetes.
- Mudiniet ģimenes pirms stāstu stāstīšanas grupai tos vispirms pārstāstīt savā lokā.

• **3. darbība: stāstu stāstīšanas aplis** (20 MIN.)

- Ģimenes, kas to vēlas, var prezentēt savus stāstus visai grupai, stāstot, rādot zīmējumu(s) vai izspēlējot īsu ainu. Efektīvi saplānojiet laiku, lai ikvienam būtu iespēja pastāstīt savu stāstu.
- **PADOMS.** Ja bērni ir kautrīgi vai nav pabeiguši uzdevumu, lūdziet vecākiem aprakstīt stāsta rakstīšanas procesu. Kādas idejas jūs apspriedāt? Par ko šis uzdevums jums lika aizdomāties? Vai, pildot uzdevumu, kaut kas sagādāja grūtības?

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Pasakieties dalībniekiem par ierašanos un mudiniet viņus atgriezties nākamajās nodarbībās.
- Pēc izvēles: pasākuma beigās piedāvājiēt vecākiem un bērniem nelielu uzkodu un dzērienus, lai viņi uzkavētos un papļāpātu viens ar otru.

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...**→ **TEĀTRA AKTIVITĀTE:**

kopā ar grupu pārvērtiet stāstus leļļu izrādē.

→ **REGULĀRAS SESIJAS:**

organizējiet regulāras darbnīcas, katrā sesijā pievērsoties citai tēmai.

→ **APKOPOJIET STĀSTUS:**

turpiniet strādāt ar dažiē no izstāstītajiem stāstiem un apkopojiet tos skaistā publicējamā brošūrā.

3. AKTIVITĀTE

Komiksu aktivitāte

→ **AUDITORIJA:** bērni vai pusaudži (vecumā no 7 līdz 16 gadiem)

APMEKLĒTĀJI
6–12

KOORDINATORI
1

LĪMENIS
iesācēju

SAGATAVOŠANĀS
10 min.

AKTIVITĀTE
2 st. 5 min.

APRAKSTS

Interesanta un radoša darbnīca, kurā iemācīties, kā no nulles izveidot komiksu grāmatas. Dalībnieki izstrādās un ilustrēs savus komiksus, izmantojot profesionālas tehnikas un materiālus, un viņu gatavie darbi tiks izmantoti bibliotēkas dekorēšanā.

MĒRĶI

Šīs aktivitātes laikā dalībnieki:

- Apgūs komiksu veidošanas metodi
- Mācies gan mutvārdu, gan rakstveida valodas prasmes
- Satiks citus jauniešus ar līdzīgām interesēm
- Palīdzēs izdekorēt bibliotēku ar komiksiem, ko radījuši dalībnieki ar migrācijas pieredzi

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Valodas lietošana rakstos un runā
- Radošums un stāstu stāstīšana
- Vizuālā māksla un komiksu izstrāde
- Darbs komandā un komunikācija

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Vietējās valodas pamatzināšanas
- Interese par komiksiem vai mangām

APRĪKOJUMS

- Darbam nepieciešamie materiāli: dzēšgumijas, zīmuļi, zīmuļu asināmie, melni smalkie zīmuļi, lineāli, krāsainie zīmuļi
- Baltas papīra lapas
- Līme vai līm lente

IZMANTOTAIS SATURS

- Ieteikumi komiksa izveidei: <https://thetapstories.com/how-to-create-a-comic-strip/>
- Izdrukājamas bezmaksas komiksa veidnes: <https://www.canva.com/comic-strips/templates/>

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Iepilnējiet pasākuma datumu un norādiet reģistrācijas informāciju.
- Izplatiet reklāmlapas un plakātus bibliotēkā, kā arī iekļaujiet informāciju tās informatīvajā biļetenā un sociālajos tīklos.
- Sazinieties ar skolām, migrantu atbalsta apvienībām, ārkārtas patvēruma vietām, jauniešu viesnīcām utt.
- Apsveriet iespēju piesaistīt māksliniekus, kas varētu palīdzēt šajā aktivitātē.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (10 MIN.)

- Izkārtējiet visiem dalībniekiem paredzētos galdus un darbam nepieciešamos materiālus.
- Izvēlieties komiksu grāmatas un sakārtojiet tās kaudzītē redzamā vietā, lai grupas dalībnieki varētu tās pārlapot un smelties iedvesmu.
- **PADOMS.** Ja bērni ierodas kopā ar vecākiem, mudiniet vecākus izmantot šo iespēju, lai iepazītos ar bibliotēkas resursiem, izmantotu datorus utt.

3. IEVADS (25 MIN.)

- **Sagaidīšana** (2 MIN.)
 - Sasveiciniet ar viesiem un aiciniet viņus izvēlēties sēdvietas.
- **Prezentācijas** (3 MIN.)
 - Koordinatori iepazīstina ar sevi un lūdz dalībniekiem nosaukt savu vārdu.
 - Pēc izvēles: veiciet īsu ekskursiju pa bibliotēku un apmeklējiet komiksu un mangu kolekcijas sadaļu.
- **Sarunu uzsākšana** (15 MIN.)
 - Spēlējiet *Pictionary*: lūdziet dalībniekiem uz papīra lapiņas uzrakstīt komiksu varoņa (piemēram, supervaroņa utt.) vārdu. Savāciet lapiņas un ielieciet tās kādā traukā. Lūdziet dalībniekiem izspēlēt personāžu, bet pārējiem — uzminēt, kas tas ir.
 - Vai arī izveidojiet pārus un ierosiniet dalībniekiem apspriest savu mīļāko komiksu vai animācijas filmu varoni.
- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)
 - Uzdodiet dalībniekiem jautājumus: Vai esat kādreiz lasījuši komiksu, kas jums patiešām patika? Vai jums ir mīļākais supervaronis, kāds smieklīgs personāžs vai stāsts, kas palicis atmiņā?
 - Izskaidrojiet aktivitātes mērķi: izveidot savu komiksu. Dalībnieki var iedvesmoties no komiksu grāmatām. Komiksi tiks izstādīti bibliotēkā, lai mudinātu citus iepazīties ar krājumā esošajiem komiksiem.

4. AKTIVITĀTE (1 ST. 30 MIN.)• **1. darbība: ideju apmaiņa** (15 MIN.)

- Dalībnieki iekārtojas pie galdiem un tiek aicināti pārlūkot mangu un komiksu grāmatu kolekciju, lai smeltos idejas.
- Izmantojot papildu materiālus (piemēram, [skatiet šeit](#)), koordinators sniedz dažus padomus par to, kā izveidot iespaidīgu komiksu.

• **2. darbība: komiksa izveide** (1 ST.)

- Sāciet ar komiksa īsa scenārija vai sižeta apspriešanu un izklāstīšanu (Kas komiksā notiek? Kādas ir darbojošās personas? Kāds ir vēstījums vai situācija?).
- **PADOMS.** Izdomājiet kādu komisku stāstu, neērtu situāciju, ikdienas notikumu vai pārsteidzošu atgadījumu — jebko, ar ko ikviens var identificēties vai iztēloties.
- Tas stimulē zīmēšanas procesu.
- Sadaliet lapu joslās (vai izmantojiet [izdrukātās veidnes](#)).
- Uzzīmējiet tēlus un fonu.
- Piezīmējiet klāt teksta burbuļus.
- Izkrāsojiet uzzīmēto.

• **3. darbība: prezentācija** (15 MIN.)

- Dalībnieki var iepazīstināt pārējos ar saviem komiksiem.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Ja komiksi vēl nav gatavi, tos var ņemt līdzi uz mājām, lai pabeigtu līdz galam.
- Ja dalībnieki piekrit, viņu zīmētos komiksus var izlikt apskatei bibliotēkā.

4. AKTIVITĀTE

Tradicionālo galda spēļu turnīrs

→ **AUDITORIJA:** visas vecuma grupas**APMEKLĒTĀJI**
6–12**KOORDINATORI**
1–2**LĪMENIS**
iesācēju**SAGATAVOŠANĀS**
30 min.**AKTIVITĀTE**
2 st.**APRAKSTS**

Jautrs un iekļaujošs turnīrs, kurā var spēlēt tradicionālas galda spēles no visas pasaules. Šo aktivitāti var organizēt kā vienreizēju pasākumu vai atkārtotu pasākumu sēriju, spēlējot vienu spēli nedēļā vai vairākas spēles vienlaikus — pie dažādiem galdiem.

MĒRĶI

- Veicināt sociālās saiknes starp dalībniekiem — īpaši tiem, kas nāk no migrantu vidus
- Rosināt jauniešus migrantus izmantot bibliotēkas pakalpojumus
- Apgūt uzņēmējvalsts valodu jautrā un neformālā veidā (izprotot un ievērojot spēles noteikumus)

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Valodas prasme un mutiskā saziņa
- Sociālā saskarsme un starpkultūru apmaiņa
- Stratēģiskā domāšana un sportisks gars

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Valodas, kurā runā koordinators, pamatzināšanas vai arī tulkojums, ja tāds ir pieejams

APRĪKOJUMS

- Rezultātu tablo vai turnīra tabula
- Nelielas balvas (grāmatas, grāmatzīmes, nozīmītes u.tml.)
- Galdi un krēsli, kas izkārtoti atbilstoši spēles veidam
- Liela lapa vai tāfele kopīgo noteikumu pierakstīšanai

IZMANTOTAIS SATURS

- Tradicionālo galda spēļu saraksts: <https://blog.remitly.com/lifestyle-culture/traditional-games-from-around-the-world/>
- Tradicionālās galda spēles (piemēram, šahs, dambrete utt.)

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...**→ **IZVEIDOT KOPĪGU KOMIKSU
PROJEKTU,**

balstoties uz scenāriju, kas sarakstīts kopā ar dalībniekiem, un organizēt vairākas darbnīcas darbam ar garākiem stāstiem.

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Apkopojiet vai iegādājieties dažādu kultūru tradicionālās galda spēles (vai organizējiet atsevišķu galda spēļu izgatavošanas darbnīcu).
- Iepilnāojiet pasākuma datumu un norādiet reģistrācijas informāciju.
- Reklamējiet pasākumu, izmantojot bibliotēkas reklāmlapas, informatīvo biļetenu, sociālos tīklus un izplatot informāciju skolās, migrantu atbalsta apvienībās, sociālajos centros, patvertnēs utt.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (20 MIN.)

- Izkārtējiet sēdvietas un galdus atbilstoši spēles veidam.
- Sagatavojiet rezultātu tablo/turnīra tabulu.
- Ierīkojiet apmeklētāju uzņemšanas zonu.

3. IEVADS (30 MIN.)

- **Sagaidīšana** (5 MIN.)
 - Īss ievads par bibliotēku un tās sniegtajiem pakalpojumiem.
- **Sarunu uzsākšana** (5 MIN.)
 - Ātrais iepazīšanās aplis: vārds, no kurienes esi un tava mīļākā galda spēle.
- **Sarunu uzsākšana** (15 MIN.)

Izveidojiet apli: visi sēž vai stāv aplī. Pirmā persona saka:

- "Mans vārds ir ____, esmu no ____, un mana mīļākā spēle ir ____."
- Otrā persona atkārto pirmās personas teikto un papildina to ar informāciju par sevi: "Šis/ši ir [pirmais vārds] no [valsts], un viņam/viņai patīk [spēle]. Esmu [otrais vārds] no [valsts], un man patīk [spēle]."
- Spēle turpinās pa apli, un katrs dalībnieks cenšas atcerēties un atkārtot visus iepriekšējos vārdus, valstis un spēles. Mudiniet dalībniekus savstarpēji atbalstīt vienu otru, ja kādam rodas grūtības.
- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)
 - Uzdodiet dalībniekiem jautājumus: "Pirms sākam, veltīsim mirkli tam, lai parunātu par spēlēm, kuras šodien spēlēsim! Kādas ir jūsu mīļākās tradicionālās spēles?" (Pierakstiet visas spēles, kuras varētu spēlēt nākamajā reizē, ja tās patlaban nav pieejamas.)
 - Koordinatori un dalībnieki izklāsta un apspriež katras spēles noteikumus. Pēc izvēles: pie katra spēles galda norīkojiet brīvprātīgo, kas palīdzēs ievērot noteikumus.
 - Turnīra tabulas tiek izveidotas, pamatojoties uz dalībnieku skaitu.

4. AKTIVITĀTE (1 ST. 45 MIN.)

- **1. darbība: sagatavošanās un spēles izvēle** (10 MIN.)
 - Iedaliet dalībniekus pāros vai grupās un izvietojiet dažādos telpas stūros. Varat arī apsvērt iespēju izveidot vairākas komandas (komandas dalībnieki tiks sadalīti grupās un spēlēs dažādas spēles, un katra dalībnieka uzvaras tiks pieskaitītas komandas kopējam rezultātam).
- **2. darbība: spēļu spēlēšana** (1 ST. 30 MIN.)
 - Sākas spēļu spēlēšana, kas norisinās vairākās kārtās atbilstoši turnīra struktūrai.
 - **PADOMS.** Ierobežojiet kārtu skaitu vai iestatiet hronometrus (īpaši šaha vai Scrabble gadījumā). Izmantojiet ātrāk izspēlējamās spēles lielākām grupām vai arī kā papildu aktivitāti. Piemērojiet rotācijas principu vai iekārtojiet "mazos" spēļu galdus, katram galdam nosakot pie tā pavadītā laika ierobežojumu. Izvietojiet laika atskaites pulksteņus vai laika kartes, lai palīdzētu koordinatoriem organizēt pāriešanu no vienas spēles pie nākamās.
- **3. darbība** (5 MIN.)
 - Paziņojiet rezultātus un uzvarētājus.
 - Pasniedziet visiem nelielas balvas un sveiciet visus dalībniekus.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Aiciniet dalībniekus palīdzēt salikt spēles atpakaļ to kastēs.
- Pasakieties dalībniekiem par dalību un paziņojiet nākamā turnīra datumu (ja tas tiek rīkots) un vietu.
- Iedrošiniet interesentus pieteikties lasītāja kartes saņemšanai. Pēc izvēles: varat arī iekļaut lasīšanas sesiju vai īsu reklāmas prezentāciju par bibliotēkas krājumu.

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...****→ ORGANIZĒJIET IKNEDĒĻAS
TURNĪRU,**

katru nedēļu piedāvājot dažādas spēles un nelielas balvas uzvarētājiem.

**→ RĪKOJIET LIELĀKU UN
SAREŽĢĪTĀKU GALDA SPĒĻU
TURNĪRUS**

(piemēram, *HeroQuest*, *Warhammer*, *Dungeons & Dragons*) vairākās sesijās.

**→ IZVEIDOJIET JAUTRU IKNEDĒĻAS
BACCALAURÉAT TURNĪRU**

— aizpildiet kategoriju tabulas (vārds, dzīvnieks, valsts utt.), labojiet gramatiku un kopā apgūstiet jaunus vārdus — liksmas spēles formātā.

5. AKTIVITĀTE

Prasme izgatavot ežus no lietotām grāmatām

➔ **AUDITORIJA:** bērni (vecumā no 6 līdz 12 gadiem) un pieaugušie ģimenes locekļi

APMEKLĒTĀJI
5–10

KOORDINATORI
1

LĪMENIS
iesācēju

SAGATAVOŠANĀS
10 min.

AKTIVITĀTE
1 st.

APRAKSTS

Radoša un videi draudzīga darbnīca, kurā dalībnieki vecas grāmatas pārvērš par jaukiem papīra ežiem.

MĒRĶI

- Aicināt ģimenes un mazus bērnus iepazīt bibliotēkas telpas un pakalpojumus
- Veidot saiknes starp vientuļajiem vecākiem un ģimenēm no dažādām vidēm
- Apgūt uzņēmējvalsts valodu ar norāžu un savstarpējās mijiedarbības palīdzību
- Stiprināt mazu bērnu smalkās motoriskās prasmes, lokot papīru un darinot rokdarbus

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Smalkā motorika, koordinācija
- Norāžu izpilde soli pa solim
- Verbālā komunikācija un sociālā saskarsme
- Izpratne par vides aizsardzību, pateicoties valorizējošai reciklēšanai

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Uzņēmējvalsts valodas pamatzināšanas
- Interese par rokdarbiem un stāstu stāstīšanu

APRĪKOJUMS

- Vecas vai bojātas grāmatas, kas sagatavotas ziedošanai vai iznīcināšanai
- Šķēres
- Līme (ieteicams izmantot atsevišķus līmes zīmuļus un 1–2 karstās līmes pistoles)
- Flomāsteri vai krāsainas pildspalvas
- Papīra atgriezumai dekorēšanai (plāns papīrs, kustīgas acis utt.)

IZMANTOTAIS SATURS

- Ežu izgatavošana no grāmatām: https://www.youtube.com/watch?v=6m3r4EYGvc0&ab_channel=BookArtandCraftIdeas
- Ieteikumi citu rokdarbu izgatavošanai no grāmatām: <https://thecrazycraftlady.com/book-paper-crafts/>

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Vāciet grāmatas, kas ir sliktā stāvoklī (piemēram, no ziedošanu kastēm vai kopienas ziedojumiem, kā arī bibliotēkas grāmatas, ko plānots izmest), lai izmantotu tās kā rokdarbu materiālu.
- Ieplānojiet un izziņojiet pasākuma norises dienu un laiku.
- **PADOMS.** Apsveriet iespēju organizēt darbnīcu vienlaikus ar citām grāmatu reciklēšanas iniciatīvām, piemēram, vecu grāmatu izpārdošanu vai ziedošanas kampaņām. Tas var piesaistīt ģimenes ar ierobežotiem finanšu līdzekļiem un stiprināt videi draudzīgo vēstījumu.
- Izplatiet reklāmlapas un plakātus bibliotēkā, kā arī iekļaujiet informāciju tās informatīvajā biļetenā un sociālajos tīklos.
- Sazinieties ar skolām, migrantu atbalsta apvienībām, sociālajiem centriem, ārkārtas patvēruma vietām utt.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (10 MIN.)

- Sagatavojiet rokdarbu galdus un krēslus.
- Izvēlieties un izlieciet apskatei atbilstošas grāmatas un materiālus.
- **PADOMS.** Sagatavojiet vienu darbiņu iepriekš, lai tas kalpotu par piemēru.
- **PADOMS.** Ja bērni ierodas kopā ar vecākiem, mudiniet vecākus izmantot šo iespēju, lai iepazītos ar bibliotēkas resursiem, izmantotu datorus utt.

3. IEVADS (20 MIN.)

- **Sagaidīšana** (5 MIN.)

Sasveicinieties ar ģimenēm, izrādiet tām bibliotēkas telpas un pastāstiet par pieejamajiem pakalpojumiem.

- **Prezentācijas** (5 MIN.)

Aiciniet visus ap galdu sēdošos nosaukt savu vārdu un mīļāko pasaku, grāmatu, filmu vai multfilmu.

- **Sarunu uzsākšana** (5 MIN.)
 - Katram pie galda sēdošajam bērnam (vajadzības gadījumā — ar vecāku vai koordinatora palīdzību) pajautājiet: “Ja tavš ezis atdzīvotos, kādu stāstu viņš stāstītu? Piemēram, vai tas būtu detektīvs, pētnieks, maiznieks vai burvju mākslinieks? Kurp tas dotos? Ko tam patiktu lasīt?”
 - Varat mudināt bērnus aprakstīt šādus elementus:
 - Eža vārds
 - Kādā grāmatā tas dzīvotu
 - Kaut kas uzjautrinošs vai mūļķīgs, ko viņš varētu pateikt vai izdarīt

- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)

- Uzdodiet dalībniekiem jautājumus: Vai jums kādreiz ir bijusi veca grāmata, ar kuru nezinājāt, ko darīt? Vai jūs to izmetāt? Izmantojāt atkārtoti? Uzdāvinājāt kādam citam? Kā jūs parasti rīkojaties?
- Izskaidrojiet, kā bibliotēka nodrošina savu krājumu atjaunināšanu un ko tā dara ar vecākām grāmatām. Attiecīgā gadījumā pastāstiet par paralēli notiekošo grāmatu izpārdošanu un/vai ziedojumu kasti.
- Iepazīstiniet ar rokdarbu un izskaidrojiet, kā grāmatu māksla palīdz piešķirt jaunu dzīvi vecām grāmatām.

4. AKTIVITĀTE (50 MIN.)

- **1. darbība: lapu locīšana** (15 MIN.)

- Aiciniet katru dalībnieku izvēlēties grāmatu.
- Parādiet viņiem, kā salocīt lapas: sāciet ar lapas augšējā labā stūra salocīšanu, pēc tam salociet lapu uz pusēm. Atkārtojiet šo darbību ar katru lapu, lai izveidotu ežiņa formu.

- **2. darbība: apgriešana un dekorēšana** (15 MIN.)

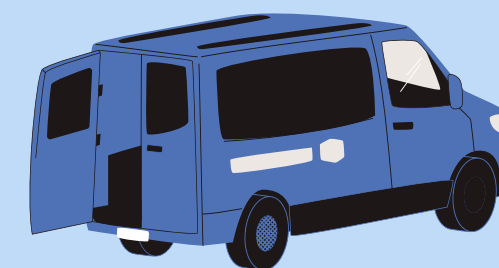
- Nogrieziet visas izvērītās vāka daļas.
- No atgriezumiem izveidojiet degunu, acis un kājas, pēc tam pielīmējiet tās vajadzīgajā vietā. Pēc izvēles: ļaujiet dalībniekiem izveidot cepuri, tauriņu vai brilles.
- Izmantojiet flomāsterus un krāsu zīmuļus, lai padarītu detaļas krāsainākas.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Aiciniet grupu sakopt darba vietu un pasakieties dalībniekiem par ierašanos.
- Novietojiet visus ežus vienu otram blakus un nofotografējiet (kopā ar vecākiem un bērniem, ja viņi to vēlas).
- Attiecīgā gadījumā aiciniet dalībniekus apmeklēt grāmatu izpārdošanu vai veikt ziedojumu ziedojumu kastē.
- Aiciniet viesus reģistrēties lasītāju karšu saņemšanai un sniedziet informāciju par citām notiekošajām aktivitātēm.

6. AKTIVITĀTE

Mobilas bibliotēkas izveide

→ **AUDITORIJA:** visas vecuma grupas (migranti un vietējie iedzīvotāji)

APMEKLĒTĀJI
3–20

KOORDINATORI
1–3

LĪMENIS
Augstākais

SAGATAVOŠANĀS
1 st.

AKTIVITĀTE
3 st. 40 min.

APRAKSTS

Ar šo aktivitāti bibliotēka tiek tuvināta migrantu kopienām, izveidojot pagaidu mobilo bibliotēku vietējā uzņemšanas centrā vai kopienas telpās. Bibliotekāri pavada pusi dienas, prezentējot izvēlētu grāmatu un materiālu klāstu, neformāli iepazīstinot ar bibliotēkas pakalpojumiem un iesaistot apmeklētājus individuālās sarunās un grupu aktivitātēs, piemēram, stāstu stāstīšanā. Mērķis ir mazināt piekļuves šķēršļus, veicināt interesi par lasīšanu un radīt patīkamu vidi, kas mudina apmeklēt galveno bibliotēku arī turpmāk.

MĒRĶI

Šīs aktivitātes laikā dalībnieki:

- Uzzinās vairāk par bibliotēkas krājumiem un pakalpojumiem
- Iepazīsies ar bibliotēkas darbiniekiem un sāks veidot jaunas sociālās saiknes

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Nesteidzīgi lasīt izvēlētos materiālus
- Praksē izmantot uzņēmējvalsts valodu
- Iepazīties ar bibliotēkas pakalpojumiem un kultūras resursiem
- Socializēties un stiprināt kopienas

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Vienīgais priekšnoteikums ir interese par lasīšanu!

APRĪKOJUMS

- Piekļuve norises vietai, kurā ir pieejama telpa
- Transportlīdzeklis materiālu pārvadāšanai
- Pēc izvēles: divāni, grīdas spilveni vai ērti krēsli
- Izturīgas kastes vai koferi materiālu pārvadāšanai

IZMANTOTAIS SATURS

- Nav

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...**

→ **PIEDĀVĀJIET DAŽĀDAS
ROKDARBU IESPĒJAS**

(skatiet sarakstu šeit) turpmākām aktivitātēm.

→ **IZVEIDOJIET IZSTĀDI,**

kurā apskatāmi dažādi eži un, iespējams, citi no grāmatām izgatavoti rokdarbi.

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2-3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

- Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.
- Apziniet publiskās vietas, kurās varētu uzturēties migranti (piemēram, kopienu centri, patversmes, valodu skolas, parki, reliģiskās iestādes vai transporta mezgli). Apsveriet iespēju apspriesties ar migrantu atbalsta apvienībām, lai labāk saprastu, kur jūsu pilsētā atrodas šādas vietas.
- Izveidojiet partnerības ar vietējiem ieinteresētajiem dalībniekiem, piemēram:
 - pilsētu domēm vai pašvaldības iestādēm (loģistikas atbalsts, atļaujas vai reklāma);
 - uzņemšanas centriem, NVO vai migrantu apvienībām (lai kopīgi organizētu aktivitāti, mobilizētu dalībniekus un atbilstoši pielāgotu pasākumu);
 - vietējām skolām, kultūras centriem vai reliģiskajām iestādēm (izglītošanai un iespējamai telpu izmantošanai).
 - Saskaņojiet datumu un laiku ar organizāciju vai vietu, kurā notiks pasākums.
- **PADOMS.** Iepazīstieties ar visām prasībām attiecībā uz mobilo bibliotēku izvietošanu publiskās vietās (dažās vietās var būt nepieciešama atļauja).
- Izveidojiet pielāgotu grāmatu izlasi, kas atspoguļo dalībnieku valodas vajadzības, intereses un vecuma diapazonu (piemēram, komiksi, žurnāli, divvalodu bilžu grāmatas). **PADOMS.** Apspriedieties ar partneri, lai iegūtu priekšstatu par migrantu kopienas profilu un vajadzībām un tādējādi varētu izvēlēties viņiem piemērotas grāmatas. Ja pieejams, atsaucieties uz vajadzībām, kas tika identificētas fokusa grupas diskusijas laikā (sk. 1. aktivitāti: fokusa grupas diskusija par bibliotēkas telpām metodiskajā līdzeklī "Atbalstoši un viesmīlīgi informācijas centri").
- Reklamējiet pasākumu sociālajos tīklos vai informatīvajos biļetenos.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (1 ST.)

- Transportējiet mēbeles un materiālus.
- Sagatavojiet grāmatu izlasi izstādīšanai viegli pieejamā vietā.
- Sagatavojiet materiālus, lai interesenti varētu reģistrēties lasītāja kartes saņemšanai (ja iespējams).

3. IEVADS (30 MIN.)

- **Sagaidīšana** (1-2 MIN.)
 - Notiek nepārtraukti, līdzko viesi apmeklē mobilo stendu. Vienlaikus viņi arī tiek iepazīstināti ar bibliotēkas krājumu un resursiem.

4. GALVENĀS AKTIVITĀTES (3 ST.)

- **1. darbība: brīva piekļuve lasīšanai uz vietas** (PASTĀVĪGI)
 - Grāmatas ir brīvi pieejamas apskatei. Divi koordinatori sniedz lasīšanas ieteikumus un uztur telpā kārtību.
- **2. darbība: informācijas izplatīšana** (PASTĀVĪGI)
 - Viens koordinators izdala reklāmlapas un sniedz individuālu atbalstu saistībā ar administratīvajām vajadzībām.
- **3. darbība: stāstu stāstīšana** (30 MIN., VAIRĀKAS REIZES)
 - Cits koordinators vada radošo mākslas aktivitāti vai stāstīšanas (lasīšanas balsi) sesiju maziem bērniem.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Paziņojiet par pasākuma beigām.
- Dalieties ar kontaktinformāciju un atgādiniet dalībniekiem par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem.
- Sasaiņojiet materiālus un nogādājiet tos atpakaļ bibliotēkā.

IETEIKUMI TURPMĀKAI RĪCĪBAI...

- ➔ **AICINIET DALĪBNIKUS
APMEKLĒT BIBLIOTĒKU,**
lai dotos ekskursijā gida pavadībā.
- ➔ **SAGATAVOJIET TURPMĀKAS
SESIJAS,**
pamatojoties uz dalībnieku atsauksmēm vai interesēm.
- ➔ **PIEDĀVĀJIET JAU UZ VIETAS
REĢISTRĒTIES LASĪTĀJA KARTES**
saņemšanai turpmākiem apmeklējumiem.

7. AKTIVITĀTE

Piedzīvojums ar lasītāja pasi

→ **AUDITORIJA:** bērni migranti (vecumā no 6 līdz 10 gadiem)

APMEKLĒTĀJI
10–20

KOORDINATORI
2–3

LĪMENIS
iesācēju

SAGATAVOŠANĀS
30 min.

AKTIVITĀTE
2 st.

APRAKSTS

Dalībnieki izmanto “pasi”, kurā atspoguļo savu lasīšanas pieredzi.

Pasē ir sadaļa ar dažādiem žanriem (spiedogu saņemšanai), kā arī četras īsas grāmatu recenzijas un desmit papildu grāmatu saraksts. Šīs aktivitātes laikā bērni iepazīs dažādus žanrus un vāks spiedogus.

MĒRĶI

Šīs aktivitātes laikā dalībnieki:

- Padziļinās interesi par lasīšanu un atklās dažādus žanrus un grāmatas
- Apgūs iemaņas sniegt atsauksmes par grāmatām un prasmi pierakstīt savas domas
- Uzzinās, kā orientēties bibliotēkā, lai atrastu dažādas grāmatas un žanrus

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Aktīva uzklausišana
- Problēmu risināšana
- Kritiskā domāšana un lasīšana
- Rakstveida saziņa

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Valodas, kurā runā koordinators, pamatzināšanas vai arī tulkojums, ja tāds ir pieejams

APRĪKOJUMS

- Nepieciešamie priekšmeti: krāsaini spiedogi
- Krāsaini zīmuli, pildspalvas u.tml.
- Drukas papīrs (pasu veidnēm)

IZMANTOTĀIS SATURS

- Lasītāja pases veidne: <https://endlesslycreating.wordpress.com/2013/07/23/reading-passport/>
- Joga un meditācija (franču valodā): https://www.youtube.com/watch?v=OhVoG7TNVUc&ab_channel=LesAr%C3%A8nesduSavoir
- Elpošana un stiepšanās: https://www.youtube.com/watch?v=cyvuaL_2avY&ab_channel=Moovlee

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Lai piesaistītu dalībniekus, sazinieties ar migrantu atbalsta apvienībām vai vietējām skolām. Galvenā uzmanība ir jāpievērš jaunākiem bērniem (piemēram, vecumā no 6 līdz 10 gadiem, lai gan vecuma diapazons var atšķirties).

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (30 MIN.)

- Izdrukājiet pasu izgatavošanas veidnes un sagatavojiet galdus zīmēšanai un krāsošanai.
- Izveidojiet vairākas kaudzes ar vecumam atbilstošām grāmatām, kas sakārtotas atbilstoši dažādām tēmām (piemēram, zinātne, vēsturiskais romāns, fantāzija utt.).
- Ierīkojiet sešas darba vietas dažādās bibliotēkas vietās atbilstoši dažādiem žanriem.
- **SVARĪGI!** Darba vietu izkārtojums būs atkarīgs no tā, kā bibliotēka ir iekārtota. Pases veidne būs attiecīgi jāpielāgo.

3. IEVADS (20 MIN.)

- **Sagaidīšana** (2 MIN.)
 - Sasveicinieties ar dalībniekiem un palūdziet viņiem apsēsties aplī vai citā ērtā izkārtojumā.
- **Prezentācijas** (2 MIN.)
 - Koordinatori iepazīstina ar sevi un lūdz arī katru dalībnieku iepazīstināt ar sevi.
 - **PADOMS.** Tā kā šīs aktivitātes laikā ir daudz jāpārvietojas pa bibliotēku, atkārtojiet noteikumus (piemēram, nedrīkst skriet, kliegt utt.).
- **Sarunu uzsākšana** (10 MIN.)
 - Stiepšanās, elpošanas un meditācijas vingrinājumi bērniem (sk. iepriekš minētos piemērus).
- **Aktivitātes pamatprincipu izklāsts** (5 MIN.)
 - Paskaidrojiet, ka grāmatas palīdz ceļot ar iztēles palīdzību. Šajā uzdevumā jūs izveidosiet “lasītāja pases”, kas palīdzēs uzskaitīt vietas, uz kurām dodaties ar grāmatu palīdzību.
 - Šīs aktivitātes pirmajā daļā jūs izgatavosiet pasi. Pēc tam mēs paņemsim šīs pases līdzī ekskursijā pa bibliotēku (spiedogu izaicinājums). Beigās būs atvēlēts īss brīdis lasīšanai, kura laikā jūs varēsiet pierakstīt savas domas pasē (lasīšana pie sevis).

4. AKTIVITĀTE (1 ST. 20 MIN.)

- **1. darbība: bibliotēkas krājumu izkārtojuma skaidrojums** (10 MIN.)
 - Izskaidrojiet, kā bibliotēkā ir sakārtotas grāmatas (piemēram, saskaņā ar Džūija Decimālo klasifikāciju, tematiski utt.).
 - Pēc izvēles: varat uzzīmēt bibliotēkas karti, lai palīdzētu dalībniekiem labāk orientēties.
- **2. darbība: pases izgatavošana** (30 min.)
 - Dalībnieki sāk zīmēt un izkrāsot savu pases foto lapu (kurā var uzzīmēt sevi) un aizpildīt informāciju (piemēram, norādot savu vecumu, mīļāko grāmatu — skatiet [veidni](#)).
- **3. darbība: bibliotēkas spiedogu izaicinājums** (20 MIN.)
 - Aiciniet dalībniekus kopā vai individuāli pastaigāties pa bibliotēku, lai atrastu dažādas nodaļas. Katrā nodaļā būs brīvprātīgais (vai darba vieta), kurš bērna pasē iespiedīs spiedogu. Lai pabeigtu uzdevumu, dalībniekiem ir jāsavāc visi spiedogi (pareizajās krāsās pareizajās sadaļās).
- **4. darbība: lasīšana pie sevis** (20 MIN.)
 - Pēc tam, kad pasēs ir iespiesti visi spiedogi, dalībnieki var atgriezties lasīšanas zonā, lai izvēlētos grāmatu lasīšanai. Mudiniet dalībniekus pierakstīt lasītās grāmatas nosaukumu. Tie, kas grāmatu izlasa ātrāk, var izvēlēties jaunu grāmatu, ko aizņemties (un pēc tās izlasīšanas pievienot īsu atsauksmi savā pasē!).
 - Atkarībā no grupas varat jau iepriekš sagatavot grāmatu izlasi, no kuras dalībniekiem izvēlēties, vai arī varat aicināt viņus izvēlēties citas bibliotēkā pieejamās grāmatas.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Pasakieties dalībniekiem par ierašanos un piedalīšanos un aiciniet viņus atkal atgriezties, līdzīgi ņemot savas lasītāja pases.
- Sagatavojiet grozu, kurā salikt atpakaļ grāmatas.

**IETEIKUMI
TURPMĀKAI RĪCĪBAI...****→ ATRODI GRĀMATU!**

Atkarībā no tā, kā ir organizēta jūsu bibliotēka, izvēlieties vairākus grāmatu nosaukumus un aiciniet bērnus atrast šīs grāmatas bibliotēkā. Izveidojiet vairākus pārus vai komandas, lai izvairītos no pārāk lielas konkurences.

8. AKTIVITĀTE

Bibliotekārs uz vienu dienu (ēnošana)

→ **AUDITORIJA:** jaunieši migranti (vecumā no 14 līdz 24 gadiem)

APMEKLĒTĀJI
1–3

KOORDINATORI
1

LĪMENIS
iesācēju

SAGATAVOŠANĀS
5 min.

AKTIVITĀTE
3 st. 20 min.

APRAKSTS

Aizraujoša ēnošanas pieredze viesmīlīgā vidē, jauniešiem migrantiem iepazīstoties ar publiskās bibliotēkas ikdienas darbu. Dalībnieki iegūs praktisku pieredzi saistībā ar bibliotēku speciālistu daudzveidīgajiem pienākumiem, vienlaikus iepazīstoties ar to, kā bibliotēkas darbojas kā mācību, digitālās piekļuves un kopienas piederības centri.

MĒRĶI

- Iepazīstināt dalībniekus ar visu bibliotekāra pienākumu kopumu (ne tikai “grāmatu izsniegšanu”)
- Veicināt izpratni par to, kā bibliotēkas atbalsta rakstītprasību, iekļaušanu, piekļuvi tehnoloģijām un kopienas iesaisti
- Nodrošināt praktisku un uz novērojumiem balstītu pieredzi reālā darba vidē

APGŪSTAMĀS IEMAŅAS

- Komunikācija un aktīva uzklaušanās
- Izpratne par kopienā balstītiem pakalpojumiem
- Digitālā navigācija
- Radošums un darbs komandā
- Izpratne par kultūru

PRIEKŠNOTEIKUMI AUDITORIJAI

- Vispārīga interese par kopienā balstītiem pakalpojumiem vai darbu valsts iestādēs
- Uzņēmējvalsts valodas zināšanas sarunvalodas līmenī (ar pielāgojumiem pēc nepieciešamības)
- Parakstītas atļaujas veidlapas, ja persona ir jaunāka par 18 gadiem

APRĪKOJUMS

- Vārdu nozīmītes
- Grāmatu izstādes piederumi (izkārtne, rekvizīti, dekorācijas)
- Dalības apliecības (pēc izvēles)

IZMANTOTĀIS SATURS

- Pēc izvēles: “Bibliotekāra bingo” vai aktivitāšu kontrolesaraksts
- Informācijas lapas par brīvprātīgo darbu / praksi (ja pieejama)
- Iepazīšanās materiāli vai izdrukātas aktivitāšu lapas
- Atsauksmju kartītes vai burtnīcas

1. SAGATAVOŠANĀS (APTUVENI 1 STUNDA 2–3 NEDĒĻAS IEPRIEKŠ)

Šai aktivitātei ir nepieciešama neliela iepriekšēja sagatavošanās.

- Izvēlieties datumu un pārliecinieties, vai darbiniekiem ir laiks īsām iepazīšanās sarunām vai atbalsta sniegšanai.
- Atvēliet vietu grāmatu izstādes aktivitātei.
- Sagatavojiet izdrukājamus materiālus (sarunu uzsākšanas frāzes, kontrolsarakstus, informāciju par bibliotēku).
- Pēc izvēles: sagatavojiet dalības apliecības.

2. SAGATAVOŠANĀS PASĀKUMA DIENĀ (5 MIN.)

- Sagatavojiet iepazīšanās materiālus.
- Izkārtojiet vārdu nozīmītes, galdu un piederumus grāmatu ekspozīcijas vietai.

3. IEVADS (10 MIN.)

- **Sagaidīšana un sarunu uzsākšana** (10 MIN.)

Frāze sarunu uzsākšanai: "Ko, jūsuprāt, bibliotekāri īsti dara?"

Īsa iepazīstināšana ar bibliotēkas pakalpojumiem, vērtībām un nozīmi kopienas kontekstā.

Īss pārskats par drošību un konfidencialitāti.

4. GALVENĀS AKTIVITĀTES (3 ST.)

- **1. darbība: ekskursija un iepazīšanās ar darbiniekiem** (30 MIN.)
 - Ekskursija pa visām bibliotēkas zonām: izsniegšanas galds, lasītavas, arhīvi, radošā telpa, tehnoloģiju stūrīši utt.
 - Īsa iepazīstināšana ar darbiniekiem, kuri veic dažādus pienākumus (piemēram, bibliotekārs konsultants, jauniešu programmu izstrādātājs, kataloga veidotājs).
- **2. darbība: novērojumi un nelieli uzdevumi** (1–2 ST.)

Dalībnieki pārvietojas pa vairākām darba vietām un palīdz tālāk aprakstītājā veidā.

- Reģistratūrā: novēro grāmatu pieņemšanas un izsniegšanas procesu, palīdz novietot grāmatas atpakaļ plauktā.
- Lasītāju konsultācijas: novēro saskarsmi ar bibliotēkas apmeklētājiem vai apgūst prasmi ieteikt grāmatas.
- Sagatavošanās stāstīšanas aktivitātei vai telpas iekārtošana: palīdz iekārtot telpu, sagatavot materiālus vai pat palīdz koordinēt stāstu stāstīšanas aktivitāti.
- Digitālās prasmes konsultācijas: novēro tehniskā atbalsta sniegšanas sesiju vai to, kā tiek risināti ar drukāšanu/skenēšanu saistīti jautājumi.

- "Aizkulises": uzzina par to, kā tiek pārvaldīts krājums, kā tiek izvēlētas, šķirotas un labotas grāmatas.
- Aktivitāšu lapa (pēc izvēles): izveidojiet "Bibliotēkā bingo" vai uzdevumu kontrolsarakstu, ko ēnotāji aizpilda dienas laikā.
- **3. darbība: nelielais izaicinājums — izstādes izveide** (30 MIN.)
 - Darbojoties pāros vai individuāli, dalībnieki izveido nelielu tematisku grāmatu izstādi (piemēram, "Iedvesmojošas grāmatas", "Vietējie autori", "Iesācēja ceļvedis par (valsti)"), izmantojot pieejamos materiālus. Darbinieki var balsot par visradošāko vai pārdomātāko izstādi.

5. AKTIVITĀTES NOSLĒGUMS (10 MIN.)

- Apaļais galds: "Kas jūs šodien visvairāk pārsteidza?"
- Aiciniet dalībniekus pastāstīt par vienu lietu, ko viņi ir iemācījušies, vienu jautājumu, kas viņiem joprojām ir aktuāls, un vienu veidu, kā bibliotēkas kalpo kopienai.
- Piedāvāji viņiem dažus ieteikumus par brīvprātīgā darba/apmācību iespējām, ja kāds no viņiem vēlas kļūt par bibliotēkas darbinieku.

IETEIKUMI TURPMĀKAI RĪCĪBAI...

→ AICINIET DALĪBNIEKUS KĻŪT PAR VĒSTNIEKIEM KOPIENĀ

(piemēram, izplatīt informāciju par bibliotēkām savā vietējā kopienā). Varat piedāvāt viņiem dažas brošūras vai izdales materiālus, ko viņi var paņemt līdzi uz mājām.

→ ESKURSIJAS LAIKĀ ORGANIZĒJIET ARĪ DĀRGUMU MEDĪBAS.

MĒS VĒLAMIES UZZINĀT JŪSU VIEDOKLI!

Vai jums ir atsauksmes par metodisko līdzekli
un aktivitātēm vai idejas, ar kurām vēlaties
dalīties?

Mēs priecāsimies uz klausīt jūsu domas,
ieteikumus un idejas.

Sazinieties ar mums, rakstot uz e-pasta adresi:
library.bridges@bibliosansfrontieres.org

LiBri

**comunitățile
viitorului**

**Biblioteche
Senza Frontiere
ITALIA**

FRSI

**Eiropas Savienības
finansēts**